

HANG ĐỘNG KARST VỚI MỤC ĐÍCH DU LỊCH

PGS. TS. Nguyễn Quang Mỹ, KS. Vũ Văn Phái

Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội

Ở nước ta, đá vôi chiếm một diện tích rất đáng kể, cả trong đất liền lẫn vùng biển, từ Cao nguyên Đồng Văn - địa đầu phía bắc đến Hà Tiên - chót mũi phía nam Tổ quốc. Cảnh quan các vùng đá vôi thật là kỳ thú. Từ vịnh Hạ Long - một kỳ quan Thế Giới - trong đó có Vườn Quốc Gia Cát Bà (Cat Ba National Park) đến vùng BẠCH GIỚI - Hà Tiên với hàng ngàn hòn đảo đá vôi lớn nhỏ có hình dáng kỳ dị, rồi "Vịnh Hạ Long khô" ở Ninh Bình, hay khối đá vôi Kẻ Bàng ở tỉnh Quảng Bình hoặc khối đá vôi Bắc Sơn ở tỉnh Lạng Sơn với những di chỉ khảo cổ ghi lại những chặng đường dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Những cảnh quan thiên nhiên và văn hóa đó rất hấp dẫn đối với khách du lịch. Nhưng quan trọng hơn, hấp dẫn hơn, kỳ ảo hơn những hang động trong các vùng đá vôi này. Đây chính là một nguồn tài nguyên - một hàng hóa đặc biệt có thể sinh lợi dễ dàng - cần phải được đánh giá và lập luận cứ khoa học để đưa vào sử dụng trong công cuộc xây dựng đất nước hiện nay. Hiện nay trên Thế Giới có khoảng 650 hang động đã được sử dụng cho du lịch, hàng năm thu hút khoảng triệu khách tới thăm.

Trước tình hình đó, nhóm các nhà Địa mạo (Geomorphologists) của Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội do PGS. TS. Nguyễn Quang Mỹ chủ trì đã xây dựng một dự án "Nghiên cứu các địa cảnh quan vùng đá vôi phục vụ kinh tế du lịch" thuộc đề tài "Chất Đất và Khoáng sản liên quan" (Quaternary Geology and Mineral) có mã số KT-01-07. Trong chương trình nghiên cứu khoa học cấp nhà nước: Địa chất khoáng sản (KT - 01). Dự án này đã được thực hiện trên cơ sở phối hợp với Hội Nghiên cứu hang động Anh (British Cave Research Association - B.C.R.A) từ năm 1990. Năm 1990, chúng tôi đã tiến hành thám hiểm ở các tỉnh Quảng Bình, Ninh Bình, Hòa Bình và Quảng Ninh. Các kết quả nghiên cứu đã được công bố trong cuốn sách "VIETNAM 90" (bằng tiếng Anh).

Từ 18/3 đến 30/4/1992, một đoàn nghiên cứu hỗn hợp giữa các nhà Địa mạo của Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội (5 người) với các nhà thám hiểm hang động Anh (thành viên) lại tiếp tục nghiên cứu, thám hiểm các hang động ở hai tỉnh Quảng Bình và Lạng Sơn. Đoàn chia làm hai nhóm: Một nhóm tiếp tục công việc ở tỉnh Quảng Bình do PGS. Nguyễn Quang Mỹ và ông Howard J. Limbert lãnh đạo (có 3 người Việt Nam và 12 người Anh); Một nhóm đến nghiên cứu và thám hiểm các hang động ở tỉnh Lạng Sơn (gồm 2 người Việt Nam và 7 người Anh) do PTS. PGS. Nguyễn Hoàn và ông Timothy Allen lãnh đạo.

Sau hơn 1 tháng làm việc, Đoàn đã phát hiện được nhiều điều mới mẻ và lý thú về các hang động ở hai tỉnh này.

Ở Quảng Bình, đoàn đã thám hiểm và nghiên cứu được nhiều hang động lớn, đã vẽ được khoảng 28 km chiều dài hang động, trong đó có hang Vòm gần 15km, (hang này vẫn chưa kết thúc), hang Phong Nha dài 8,5km, hang Tối dài 5km, hang Ka Rông dài 3km, hang Rục Mòn dài 2,7km... Còn ở Lạng Sơn, đoàn đã thám hiểm và nghiên cứu được hang, trong đó đã đo đạc 26 hang với tổng chiều dài hang động là 13,56 km; Dài nhất và sâu nhất là hang Cá/Bè (dài 3342m và sâu 123m), còn hang Dơi có cửa rộng nhất (110m) và có trần cao nhất (khoảng 120m). Nếu tính cả chiều dài hang động đã đo vẽ được từ năm 1990, thì đến nay ở Việt Nam, Đoàn đã đo vẽ được 51,1 km.

Tiếp theo đó đoàn nghiên cứu hang động của Trường Đại học Tổng hợp lại tiếp tục sát hang động ở Quảng Ninh: Hang Trinh Nữ, hang Trống, hang Luồn, hang Bồ, hang Sừng Sốt, hang Đầu Gỗ v.v... Tất cả các hang đều ngắn, trần hang bị sập. Chúng ta dễ dàng quan sát thấy địa hình karst phân bố trên vịnh Hạ Long đã được con người hình tượng hóa như: hòn Oản, hòn Ấm, hòn Đầu người, hòn con Cóc, hòn con G, hòn con Rùa, hòn Lạc đà, hòn Vọng phu, hòn Gà chọi, hòn Yên ngựa v.v... đúng là quan thiên nhiên của thế giới, các cấp cần quản lý tốt hơn để phục vụ du lịch. Chúng ta ở về Hoa Lư (Ninh Bình) lại gặp những hòn Sư tử, hòn Cọp và những bức tường hang khá đẹp. Chúng ta càng quan sát các hang Luồn Cả, hang Luồn Bé, hang Dâu, hang Tiên, hang Bích Động, hang Quan, hang Táng, hang nếp Hương, hang Cúc Phong, hang Tam Cốc v.v... là một Hạ Long khô tuyệt vời.

Tất cả chúng là tài nguyên vô giá, chính nó cũng tô đẹp cho giang sơn gấm vóc của ta, việc cải tạo, sử dụng hợp lý và bảo vệ lại là nhiệm vụ cực kỳ quan trọng và cấp bách trong phát triển nền kinh tế du lịch - thám hiểm của nước ta. Những kilomet hang theo sẽ được tiến hành đo vẽ vào năm 1994 ở các vùng khác nhau trên lãnh thổ Việt Nam. Trong số các hang đã được nghiên cứu, có rất nhiều hang đẹp, kỳ kỳ và độc đáo; hang hạn hang dài nhất là hang Vòm, hang vừa có nước vừa khô như hang Phong Nha, hang Tối..., hang có nhiều tầng và tầng thấp nhất là một dòng suối xuyên qua núi đá vôi hệ thống hang Thờ - hang Tối - hang Cả - hang Bè ở huyện Hữu Lũng (Lạng Sơn)... Những hang nói trên sẽ rất thú vị và thu hút sự chú ý của nhiều khách du lịch.

Chẳng hạn, hang Phong Nha ở Quảng Bình. Hang có cửa vào rộng 25 mét và cao 10 mét. Ngay ở cửa hang đã có nhiều nhũ đá rủ xuống - giống như những cái răng. Càng vào trong các cột đá, nhũ đá,... càng tạo nên cảnh trí huyền ảo hơn, nhất là khi gặp ánh sáng, từ các cột đá, nhũ đá đó phát ra muôn tia hào quang màu sắc rực rỡ. Điều thú vị là, để đến hang này chúng ta phải đi thuyền ngược dòng sông Sơn chừng 30 phút thì đến cửa hang. Con thuyền sẽ còn đưa bạn vào sâu trong hang khoảng 1,5 km nữa, sau đó bạn tiếp tục cuộc du ngoạn trên hang khô. Trong khi đi thuyền, qua làn nước trong xanh, có thể nhìn thấy một "rừng" cột đá, tháp đá uy nghi, tráng lệ chẳng kém gì "Cung điện Long Vương". Mặc dù hang dài trên 8km, nhưng những người du lịch vãng cảnh sẽ dừng lại cách cửa hang khoảng 3km, con đường còn lại giành cho những người du lịch thám hiểm và say mê thể thao với sự giúp đỡ của các phương tiện đi trong hang để an toàn.

Còn bao nhiêu hang động đẹp nữa trên đất nước Việt Nam. Và "bạn ơi! hãy đến quê hương chúng tôi".

KARST CAVES FOR TOURISM IN VIETNAM

Prof. Dr. Nguyen Quang My, Ing. Vu Van Phai

Hanoi University

In order to assess the resources of karst areas for economic development, in particular, and for tourism, in particular, the Geomorphologists of Hanoi University and the Caves of British Cave Research Association have carried out the explorations in the karst areas of Quang Binh, Ninh Binh, Hoa Binh, Quang Ninh and Lang Son Provinces. Hundreds of karst caves have been found and surveyed. There are many different types of karst caves such as: long caves (Phong Nha cave: 8.5km, Vom cave: 15km, etc); high and deep caves (Bat Cave: 120m in high, 110m in width, etc); water or river caves (Ca cave, Tao cave, etc); and so on. Total length of surveyed caves is over 50km. These caves are very interesting for tourism in the future.